

РЕШЕНИЕ

№ СП – 5
от 24.03.2021 г.

КОМИСИЯТА ЗА ЕНЕРГИЙНО И ВОДНО РЕГУЛИРАНЕ

на закрито заседание, проведено на 24.03.2021 г., след като разгледа фактите и обстоятелствата във връзка с Решение № 4247 от 21.06.2018 г. на Административен съд София – град по адм. дело № 8974 по описа за 2015 г., оставено в сила с Решение № 2610 от 21.02.2019 г. на Върховния административен съд по адм. дело № 12354 по описа за 2018 г., установи следното:

С Решение № СП-1 от 31.07.2015 г., на основание § 17 от Преходните и заключителни разпоредби на Закона за изменение и допълнение на Закона за енергетиката (ЗИД на ЗЕ, обн. ДВ, бр. 56 от 2015 г.), Комисията за енергийно и водно регулиране (КЕВР, Комисията) е установила нетното специфично производство (НСП) на електрическа енергия, въз основа на което са определени преференциалните цени в съответните решения на КЕВР, приети до влизане в сила на ЗИД на ЗЕ.

„Техносън“ ООД е обжалвало Решение № СП-1 от 31.07.2015 г., в частта му по т. 1.10, с която е установено нетното специфично производство на електрическа енергия, въз основа на което са определени преференциалните цени в т. 11 от Решение № Ц-010 от 30.03.2011 г. на Държавната комисия за енергийно и водно регулиране (ДКЕВР), в размер на 1 302 kWh, при определена цена – 760,48 лв./MWh, без ДДС, за електрически централи с фотоволтаични модули до 5 kWp. Във връзка с подадената жалба е образувано адм. дело № 8974 по описа за 2015 г. на Административен съд София-град (АССГ), по което е постановено Решение № 4247 от 21.06.2018 г. за отмяна на Решение № СП-1 от 31.07.2015 г. на КЕВР, в частта му по т. 1.10, в която е определено нетното специфично производство на електрическа енергия, въз основа на което са определени преференциалните цени в Решение № Ц-010 от 30.03.2011 г. на ДКЕВР в размер на 1 302 kWh, при определена цена – 760,48 лв./MWh, без ДДС, за електрически централи с фотоволтаични модули до 5 kWp.

Решението на АССГ е обжалвано с касационна жалба пред Върховния административен съд (ВАС), въз основа на което е образувано адм. дело № 12354 по описа за 2018 г. С Решение № 2610 от 21.02.2019 г. на ВАС, Четвърто отделение, е оставено в сила Решение № 4247 от 21.06.2018 г. на АССГ по адм. дело № 8974 от 2015 г. в частта, с която е отменена т.1.10 от Решение № СП-1 от 31.07.2015 г. на КЕВР.

В мотивите на своето решение АССГ е установил, че оспореният акт - Решение № СП-1 от 31.07.2015 г., в частта му по т. 1.10, е издаден от компетентен орган. Предвид разпоредбата на §17 от ПЗР на ЗИД на ЗЕ на КЕВР изрично е възложено да приеме решение, с което да установи НСП на електрическа енергия, въз основа на което са определени преференциалните цени в съответните решения на Комисията, приети до влизането в сила на този закон. Следователно, според АССГ компетентността за издаване на акта произтича пряко

от законова правна норма. АССГ е направил извода, че процесното решение е прието в съответствие с изискванията на чл. 13, ал. 7, във връзка с ал. 5 от Закона за енергетиката (ЗЕ).

АССГ е приел, че решението е незаконосъобразно поради неспазване на установената форма и допуснати съществени нарушения на административнопроизводствените правила, които представляват отменителни основания по чл. 146, т. 2 и т. 3 от Административнопроцесуалния кодекс (АПК). В тази връзка в мотивите си АССГ посочва, че административният акт следва да съдържа мотиви – фактическите и правни основания за издаването му съгласно изискването на чл. 59, ал. 2, т. 4 от АПК. В конкретния случай в акта липсват фактически основания, въз основа на които да може да се установи по какъв начин е определен размерът на НСП на електрическа енергия по т. 1.10 от Решение № СП-1 от 31.07.2015 г. на КЕВР.

Според АССГ, логическият анализ и тълкуването на разпоредбите на чл. 31, ал. 5, т. 1 от Закона за енергията от възобновяеми източници (ЗЕВИ), § 17 от ЗИД на ЗЕ и § 1, т. 29 от Допълнителните разпоредби (ДР) на ЗЕВИ сочат, че размерът на НСП на електрическа енергия следва да се установи от КЕВР въз основа на данните за средногодишното производство на електрическа енергия от 1 kW инсталирана мощност, които са послужили за определяне на съответните преференциални цени съгласно решението на КЕВР след приспадане на собствените нужди. В тази връзка АССГ посочва, че нито в оспореното решение, нито в доклад с вх. № Е-Дк-246 от 30.07.2015 г., нито в Решение № Ц-010 от 30.03.2011 г. на ДКЕВР, по т. 11, с която е определена преференциалната цена за изкупуване на електрическата енергия от електрически централи с фотоволтаични модули до 5 kWp, в размер на 760,48 лв./MWh, се посочва какво е средногодишното производство на електрическа енергия от 1 kW инсталирана мощност, както и в какъв размер са собствените нужди.

АССГ е приел, че в тежест на КЕВР е да обоснове и да докаже какъв е размера на НСП на електрическа енергия, въз основа на което са определени преференциалните цени по Решение № Ц-010 от 30.03.2011 г., както и че в Решение № СП-1 от 31.07.2015 г. този размер е установен по начина, посочен в § 1, т. 29 от ДР на ЗЕВИ. По тази причина според АССГ оспореното Решение № СП-1 от 31.07.2015 г. е изцяло лишено от обосновка за това как и по какъв начин, въз основа на кои конкретни данни е установен с него размерът на НСП по т. 1.10, каквито мотиви липсват и в доклада и не могат да се изведат и от Решение № Ц-010 от 30.03.2011 г. на ДКЕВР.

АССГ е посочил, че дори и да се приеме, че Комисията не провежда разлика между понятията „средногодишна производителност на работа“ и „средногодишна продължителност на работа“ на централите и че двете понятия са идентични, поради което именно данните за средногодишната продължителност на работа на централите, посочени в Решение № Ц-010 от 30.03.2011 г. на ДКЕВР, са послужили за установяване на конкретния размер на НСП в процесното решение, остава напълно неясно дали и как са определени собствените нужди на електрическа енергия, които би следвало да се приспадат от средногодишното производство на електрическа енергия, съгласно формулата по § 1, т. 29 от ДР на ЗЕВИ. АССГ е установил, че собствените нужди не са отразени като стойност, число и размер в Решение № Ц-010 от 30.03.2011 г. и в Решение № СП-1 от 31.07.2015 г., като не е посочена методика за определянето им.

На следващо място АССГ излага, че в случая данни за размера и начина, по който са изчислени собствените нужди на централите не могат да се извлекат и от другите документи по преписката. Съдът не е кредитирал като доказателство в тази насока представените справки към Решение № Ц-010 от 30.03.2011 г. - извлечение от финансов модел, тъй като няма данни от кого, по какъв повод и кога е изготвен самият финансов модел. В тази връзка АССГ е посочил, че Решение № Ц-010 от 30.03.2011 г. и Решение № СП-1 от 31.07.2015 г. не реферират и не се позовават на такъв финансов модел, както и че няма данни и доказателства,

че финансовият модел съставлява част от административната преписка по издаване на процесното решение, а и на решението за определяне на преференциалните цени. В допълнение, съдът сочи, че няма доказателства, че съществува такъв финансов модел като документ и че същият е послужил при издаването на Решение № Ц-010 от 30.03.2011 г., съответно на Решение № СП-1 от 31.07.2015 г. на КЕВР.

Ето защо, според АССГ, не са налице основания да се приеме, че данните в представената справка - извлечение от финансов модел, съдържащи стойности на електрическата енергия за собствени нужди в MWh и като процент, са събрани, изчислени и използвани в хода на административните производства по издаването на Решение № Ц-010 от 30.03.2011 г. или на Решение № СП-1 от 31.07.2015 г., поради което и те не могат да заместят липсата на фактически основания в оспорения акт и да се считат за мотиви, съдържащи се в друг документ, изходящ от административния орган. С оглед липсата на доказателства за размера на собствените нужди на електрическа енергия, въз основа на който КЕВР е определила преференциалните цени и как същият е установен, според АССГ е невъзможно да се установи по какъв начин в оспореното решение КЕВР е достигнала до посочения размер на НСП в т. 1.10 от Решение № СП-1 от 31.07.2015 г. Предвид изложеното, съдът е преценил, че не може да бъде извършена проверка за спазване на изискванията на закона относно начина на определяне на НСП съобразно формулата, предвидена § 1, т. 29 от ДР на ЗЕВИ.

Поради всичко гореизложено, АССГ е приел, че Решение № СП-1 от 31.07.2015 г. в т. 1.10, е немотивирано, което представлява неспазване изискванията на чл. 59, ал. 2, т. 4 от АПК и съществено нарушение на административнопроизводствените правила, тъй като ограничава правото на защита на засегнатите от него лица и пречатства съдебния контрол върху неговата материална законосъобразност. Това според съда налага отмяна на решението в оспорената част поради наличието на отменителните основания по чл. 146, т. 2 и т. 3 от АПК.

С Решение № 2610 от 21.02.2019 г. на ВАС, Четвърто отделение, по адм. дело № 12354 от 2018 г. е оставено в сила Решение № 4247 от 21.06.2018 г. на АССГ по адм. дело № 8974 от 2015 г., в частта, с която е отменена т.1.10 от Решение № СП-1 от 31.07.2015 г. на КЕВР, като ВАС е възприел изцяло мотивите в първоинстанционното решение.

Съгласно чл. 173, ал. 1 от АПК, след като обяви нищожността или отмени административния акт, съдът решава делото по същество, когато въпросът не е предоставен на преценката на административния орган. Извън тези случаи, както и когато актът е нищожен поради некомпетентност или естеството му не позволява решаването на въпроса по същество, съдът отменя административния акт и изпраща преписката на съответния компетентен административен орган за решаване на въпроса по същество със задължителни указания по тълкуването и прилагането на закона (чл. 173, ал. 2 от АПК).

С оглед изложеното, предвид отменителното съдебно решение, с което АССГ не е решил въпроса по същество, както и разпоредбите на АПК, КЕВР следва да се произнесе с ново решение за установяване на стойностите на НСП вместо отменената т. 1.10 от Решение № СП-1 от 31.07.2015 г., съгласно §17 от ПЗР на ЗИД на ЗЕ (обн. ДВ, бр. 56 от 2015 г.), като съобрази мотивите на съда. Това налага анализ на фактите и обстоятелствата, релевантни към момента на приемане на Решение № СП-1 от 31.07.2015 г. на КЕВР, в частта по т. 1.10, във връзка с фактите и обстоятелствата по относимото Решение № Ц-010 от 30.03.2011 г., в това число ценообразуващите елементи на преференциалната цена.

Предвид горното и след анализ на относимите факти и обстоятелства КЕВР установи следното:

Изменението на разпоредбата на чл. 31, ал. 5, т. 1 от ЗЕВИ (обн. ДВ, бр. 56 от 2015 г., в сила от 24.07.2015 г.) създава задължение за обществения доставчик, съответно за крайните

снабдители, да изкупуват произведената електрическа енергия от възобновяеми източници (ВИ) по преференциална цена, за количествата електрическа енергия до размера на НСП на електрическа енергия, въз основа на което са определени преференциални цени в съответните решения на КЕВР. За обектите по чл. 24, т. 3 от ЗЕВИ определеното НСП не се прилага (чл. 31, ал. 5, т. 1, предл. 2 от ЗЕВИ).

С §16, т. 4 от ПЗР на ЗИД на ЗЕ (обн. ДВ, бр. 56 от 2015 г.) е регламентирана легална дефиниция на понятието „нетно специфично производство на електрическа енергия“ в §1, т. 29 от ДР на ЗЕВИ - средногодишното производство на електрическа енергия от 1 kW инсталирана мощност съгласно решението на КЕВР за определяне на преференциални цени след приспадане на собствените нужди.

Предвид горното, до посочените изменения на ЗЕВИ с оглед на това, че задължението за изкупуване на електрическата енергия от ВИ не е било поставено в зависимост от НСП на електрическа енергия, размерът на същото не е бил изрично посочван от КЕВР в диспозитивите на съответните решения за определяне на преференциални цени на електрическата енергия, произвеждана от ВИ. Предвид изложеното, с §17 от ПЗР на ЗИД на ЗЕ (обн. ДВ, бр. 56 от 2015 г.) е предвидено Комисията, в срок до 31.07.2015 г., в съответствие със ЗЕВИ да приеме решение, с което да установи нетното специфично производство на електрическа енергия, въз основа на което са определени преференциалните цени в съответните решения на КЕВР, приети до влизане в сила на този закон – 24.07.2015 г.

В тази връзка е постановено и Решение № СП-1 от 31.07.2015 г., с което по т. 1.10 е установено НСП на електрическа енергия, въз основа на което са определени преференциалните цени по т. 11 от Решение № Ц-010 от 30.03.2011 г. на ДКЕВР, при определената цена – 760,48 лв./MWh, без ДДС, за електрически централи с фотоволтаични модули до 5 kWp, в размер на 1 302 kWh.

След отмяната на т. 1.10. от Решение № СП-1 от 31.07.2015 г., за КЕВР отново възниква задължение за установяване на стойностите на НСП за тази група производители. Предвид дефиницията на НСП в §1, т. 29 от ДР на ЗЕВИ, решението за установяване на НСП има единствено констативен характер, тъй като с него се констатират стойности, заложили в предходни ценови решения на Комисията относно количеството електрическа енергия за група производители на електрическа енергия от ВИ. С решението не се определят нови стойности на НСП към настоящия момент, а се установяват използваните през годините при определяне на цените на електрическата енергия стойности на производителността на съответната група централи и чистото количество за продажба на произведената от съответната група производители електрическа енергия от ВИ. В този смисъл с решението за установяване на НСП се установяват факти и обстоятелства, касаещи отношения, възникнали преди датата на издаване на акта, които продължават да съществуват, с оглед сключените между крайните снабдители или обществения доставчик и производителите на енергия от ВИ дългосрочни договори за изкупуване на електрическа енергия от ВИ и факта, че цената, по която тази енергия се изкупува, не се променя за срока на договора (арг. от чл. 32, ал. 3 от ЗЕВИ). Според §7, ал. 1 от ПЗР на ЗЕВИ, за енергийни обекти, с изключение на водноелектрически централи с обща инсталирана мощност над 10 MW, въведени в експлоатация към датата на влизане в сила на закона, дългосрочните договори за изкупуване на електрическа енергия от възобновяеми източници запазват действието си, като преференциалната цена за изкупуване е действащата към датата на влизане в сила на закона. Предвид изложеното, решението, с което КЕВР установява НСП за групата производители на електрическа енергия от ВИ, се постановява еднократно и е валидно за целия период на действие на договорите, сключени между производителите на енергия от ВИ и съответните енергийни дружества.

Съгласно §17 от ПЗР на ЗИД на ЗЕ, КЕВР следва да установи НСП съгласно начина, дефиниран в §1, т. 29 от ДР на ЗЕВИ, т.е. Комисията не определя никакъв нов ценообразуващ

елемент, а установява стойности, заложили в предходни ценови решения за определяне на преференциални цени, по които крайните снабдители и общественият доставчик изкупуват електрическа енергия, произведена от ВИ. Решението за установяване на НСП касае определената със съответно решение преференциална цена, т.е. препраща към това решение и в този смисъл няма самостоятелно значение извън посоченото ценово решение. С решението на КЕВР за установяване на НСП за тази група производители не се изменя нито един от ценообразуващите елементи на цената, която е определена от административния орган, в случая с Решение № Ц-010 от 30.03.2011 г., в частта му по т. 11.

Решение № Ц-010 от 30.03.2011 г. на ДКЕВР е окончателен административен акт, с който завършва производството по определяне на преференциални цени и съдържа правните и фактическите основания за определяне на преференциалните цени, включително посочване на определените от Комисията стойности на ценообразуващите елементи на цените за различните групи производители, посочени в решението. Решение № Ц-010 от 30.03.2011 г., в частта му по т. 11, е в сила, т.е. налице е стабилен законосъобразен административен акт, който е породил своите валидни правни последици, включително по отношение на ценообразуващите елементи.

С Решение № Ц-010 от 30.03.2011 г. по т. 11 ДКЕВР е определила преференциална цена за електрически централи с фотоволтаични модули до 5 kWp в размер на 760,48 лв./MWh, без ДДС. Цената е формирана въз основа на конкретни ценообразуващи елементи във връзка с предходни ценови решения, в случая Решение № Ц-033 от 29.12.2006 г. Тези ценообразуващи елементи са изчислени чрез изчислителен ценови модел - таблица във формат Excel, отразяваща начина на образуване на цената съгласно нормите на приложимото законодателство, съставена от свързани таблици с посочени изходни данни и конкретните стойности, с формули и връзки между тях, формирали ценообразуващите елементи, въз основа на които са изчислени преференциалните цени, включително заложеното за производство количество електрическа енергия. Поради това и предвид формулите и връзките между тях в модела, промяната на който и да е конкретен изходен параметър би довела до промяна на съответния ценообразуващ елемент, съответно до различна стойност на определената преференциална цена. В този смисъл само една конкретна стойност на всеки отделен изходен параметър, както и на ценообразуващ елемент, може да формира определената от ДКЕВР цена с Решение № Ц-010 от 30.03.2011 г., по т. 11, във връзка с Решение № Ц-033 от 29.12.2006 г. Например: Ако собствените нужди бъдат променени, в резултат ще се изменят заложените нетни количества електрическа енергия и съответно изчислената преференциална цена.

Поради горното и предвид факта, че Решение № Ц-010 от 30.03.2011 г., по т. 11, във връзка с Решение № Ц-033 от 29.12.2006 г. е в сила, то всяко преразглеждане на неговите ценообразуващи елементи и съответстващите им изходни данни съставлява преразглеждане на административния акт на Комисията, което е недопустимо.

Съгласно дефиницията по §1, т. 29 от ДР на ЗЕВИ, КЕВР следва да установи НСП въз основа на средногодишното производство на електрическа енергия от 1 kW инсталирана мощност съгласно съответното решение за определяне на преференциални цени след приспадане на собствените нужди. В приложимото законодателство, действащо към момента на приемане на Решение № Ц-010 от 30.03.2011 г., а и към настоящия момент липсва законова дефиниция на понятието „средногодишно производство на електрическа енергия“.

По отношение на понятията средногодишна производителност и средногодишна продължителност на работа, е от значение, че изменението на разпоредбата на чл. 31, ал. 5, т. 1 от ЗЕВИ (обн. ДВ, бр. 109 от 2013 г., в сила от 01.01.2014 г.) е създадо задължение за обществения доставчик, съответно за крайните снабдители, да изкупуват произведената електрическа енергия от ВИ по преференциална цена, за количествата електрическа енергия до размера на определената средногодишна продължителност на работа, съгласно решението

на КЕВР за определяне на цена на конкретната група производители, но законодателят не е въвел легална дефиниция на понятието „средногодишна продължителност на работа“. До влизането в сила на посочените изменения на ЗЕВИ, в диспозитива на решенията на Комисията за определяне на преференциални цени на електрическата енергия, произвеждана от ВИ, не е посочвана средногодишната продължителност на работа на инсталацията, за която се отнася съответната преференциална цена, като тя фигурира единствено като елемент при изчисляването на цената. При определянето на преференциалните цени на електрическата енергия, произведена от ВИ, се взема предвид производителността на инсталацията според вида на технологията и използваните ресурси, съответно наличния ресурс на първичния енергиен източник. С оглед изложеното, при определянето на преференциалните цени, в своите решения КЕВР е отчитала като елемент средногодишната продължителност на работа на съответните групи производители във връзка с останалите нормативно установени елементи на ценообразуването. Определянето на елемента средногодишна производителност на работа е във връзка с техническите и икономическите параметри, които оказват влияние при формирането на преференциалните цени на електрическата енергия. В тази връзка, при изчисляването на всички преференциални цени на електрическата енергия, произведена от ВИ, регулаторната практика на Комисията през годините е била да отчита наличния ресурс на първичния енергиен източник и съответно специфичното производство на електрическа енергия от 1 kW мощност на обекта, което обуславя определянето на средногодишната продължителност на работа в решенията за преференциални цени на електрическата енергия от ВИ въз основа на данни за пълните ефективни часове на работа на инсталацията, т.е. часовете на работа при съответната гарантирана мощност на инсталацията за отделните години на експлоатация. Количествата нетна енергия представляват произведение на средногодишната продължителност на работа и мощността на отделната централа.

Изложените по-горе аргументи се съдържат в становище относно регулаторната практика при определяне на преференциалните цени на електрическата енергия, произведена от възобновяеми източници, прието от КЕВР с решение по Протокол № 82 от 11.05.2015 г., т. 9, видно от което в решенията на КЕВР за определяне на преференциални цени на електрическата енергия, произведена от ВИ, размерът на средногодишната продължителност на работа е определен като пълни ефективни часове (часове на работа при номинална мощност).

Цените, определени с Решение № Ц-010 от 30.03.2011 г. на КЕВР са изчислени въз основа на нормативната уредба, действала към момента на приемането на административния акт, а именно: Закона за възобновяемите и алтернативните енергийни източници и биогоривата - ЗВАЕИБ, отм. (обн. ДВ, бр. 49 от 2007 г.) и Наредба за регулиране на цените на електрическата енергия - НРЦЕЕ, отм. (обн., ДВ, бр.17 от 2004 г.) в относимата редакция – обн. ДВ, бр. 62 от 2007 г.

Съгласно чл. 21, ал. 1 от ЗВАЕИБ, отм. Комисията ежегодно до 31 март определя преференциални цени за продажба на електрическа енергия, произведена от възобновяеми или алтернативни енергийни източници, с изключение на енергията, произведена от водоелектрически централи с инсталирана мощност над 10 MW. Според ал. 2 на същата разпоредба, преференциалната цена по ал. 1 на електрическата енергия, произведена от възобновяеми енергийни източници, се определя в размер 80 на сто от средната продажна цена за предходната календарна година на обществените или крайните снабдители и добавка, определена от Комисията по критерии в зависимост от вида на първичния енергиен източник съгласно съответната наредба по чл. 36, ал. 3 от Закона за енергетиката. Добавката по ал. 2 за следващата календарна година не може да бъде по-малка от 95 на сто от стойността на добавката за предходната календарна година – чл. 21, ал. 3 от ЗВАЕИБ (отм.).

Съгласно чл. 19а, ал. 1 от НРЦЕЕ, отн., преференциалната цена на електрическата енергия, произведена от възобновяеми енергийни източници, се определя като не по-ниска от 70 на сто от средната продажна цена за предходната календарна година на обществените или крайните снабдители и добавка, определена от Комисията съгласно приети от нея указания, по следните общи критерии, валидни за всички възобновяеми енергийни източници: вида на технологията, големината на инсталираната мощност и наличния ресурс на първичния енергиен източник. По отношение определяне на преференциалните цени на електрическата енергия, произведена от фотоволтаични електрически централи, съгласно чл. 19а, ал. 4 от НРЦЕЕ, отн., Комисията извършва анализ на: инвестиционните разходи за типа технология, разходите за производство според вида технология и норма на възвръщаемост на капитала за всеки вид технология за използване на възобновяеми енергийни източници при съобразяване със специфичния риск. При определянето на преференциалните цени на електрическата енергия, произведена от ВИ, в частност фотоволтаични електрически централи, се използват стойности на ценообразуващите фактори, които Комисията определя на основата на официални източници и на международния опит и коригирани в съответствие със специфичните за Република България обстоятелства.

В разглеждания случай всички източници на информация за определяне на стойности за ценообразуващи елементи при определяне на преференциалните цени за продажба на електрическа енергия, произведена от фотоволтаични електрически централи, включително средногодишна продължителност на работа на централите, са посочени в мотивите на относимото ценово решение - Решение № Ц-033 от 29.12.2006 г. В решението са посочени основните фактори, определящи нивото на цените на електрическата енергия, произведена от фотоволтаични модули а именно: размера на инвестиционните разходи, включително разходите за присъединяване към съответната преносна или разпределителни мрежи; средната годишна производителност, като за повишаване на производителността е необходимо осигуряване на оптимални параметри на прогнозната годишна сумарна слънчева радиация, зависеща от местоположението за изграждане на фотоволтаичната електроцентрала; нивото на експлоатационните разходи; полезният живот на активите, необходими за производство на електрическа енергия; нормата на възвръщаемост на капитала. Средната годишна производителност на фотоволтаичните модули зависи от прогнозната годишна сумарна слънчева радиация, постъпваща върху хоризонталната повърхност, като в България, тази годишна сумарна радиация е съобразена с изследванията на Българската академия на науките (БАН) за потенциала на слънчевата енергия. При фотоволтаичните централи номиналната мощност е изразена във Ват пик (W_p) и това е номиналната мощност на слънчевия панел, измерена при следните стандартни условия: интензитет на светлината (радиация от 1000 W/m^2); слънчев референтен спектър АМ 1,5 (с това се определя типа и цвета на светлината) и клетъчна температура при $25 \text{ }^\circ\text{C}$ (важна за ефективността на слънчевия панел).

В допълнение към гореизложеното следва да се има предвид, че при анализа на влиянието на отделните фактори, с най-голяма тежест за равнището на цената са средната годишна производителност на фотоволтаични модули и размера на инвестиционните разходи.

Може да се обобщи, че годишното брутно производство за групата централи е изчислено при отчитане на средната инсталирана мощност и коефициента на ангажираност на централата. Размерът на пълните ефективни работни часове за година на работа на централата със съответната технология се посочват от фирмата производител на съответната технология или са взети от официални източници и отразяващи международния опит, както и придобития и изграден опит в страната (чл. 21, ал. 2 от НРЦЕЕ, отн.).

Видно от Решение № Ц-033 от 29.12.2006 г. на ДКЕВР, прието на основание чл. 33, ал. 1 от ЗЕ и на чл. 4, ал. 3 и чл. 19, ал. 4, т. 1 от НРЦЕЕ, отн., изчисляването на цената на

електрическата енергия, произведена от фотоволтаични централи, е направено при следните изходни параметри: инвестиционни разходи от 4 600 – 5 000 €/kW; експлоатационни разходи средно 1,3 – 1,5 €/kWh за година, със заложена средногодишна инфлация за 2008 г. от 3,9 % и за следващите години от експлоатация на съоръженията – 1,5 %; полезен живот на активите – 25 години; оценка на реалната норма на собствения капитал, след данъчно облагане в размер на 9 % и капиталова структура от 80 % привлечен капитал и 20 % собствен капитал и цена на привлечения капитал – 7 %. Средно претеглена цена на капитала – 7,72 %.

В решение № Ц-033 от 29.12.2006 г. и в ценовия модел към него е посочено, че годишното производство средно за България възлиза на 1 342 kWh за 1 kWp инсталирана мощност, или годишна ангажираност – 15,32% (или 1 342 часа/8760 часа годишно), поради което средногодишното производство на електрическа енергия от 1 kWp инсталирана мощност е 1 342 kWh.

В тази връзка може да се обобщи, че годишното брутно производство за групата централи е изчислено при отчитане на средната инсталирана мощност и коефициента на ангажираност на централата. Следователно, при формирането на преференциалните цени по Решение № Ц-033 от 29.12.2006 г., във връзка с т. 11 от Решение № Ц-010 от 30.03.2011 г., е отчетена производствената мощност и характеристиките на централите.

По отношение на размера собствени нужди следва да се има предвид, че действащите към момента на приемане на Решение № Ц-033 от 29.12.2006 г. и съответно Решение № Ц-010 от 30.03.2011 г. разпоредби на чл. 21 от ЗВАЕИБ, във връзка с НРЦЕЕ, отм., не са регламентирали изискване за отделно, самостоятелно посочване в ценовото решение на количеството електрическа енергия за собствени нужди, извън ценообразуващите елементи, какъвто е и производителността на инсталацията според вида технология и използваните ресурси. Както бе посочено по-горе, количеството енергия за собствени нужди представлява част от средногодишното произведено количество електрическа енергия от 1 kW инсталирана мощност, поради което по същността си е заложено и се съдържа в него, респективно е взето предвид в ценообразуващите елементи на цената и съответно е отразено в определената преференциална цена.

Следва също да се има предвид, че в действащото законодателство към приемане на Решение № Ц-033 от 29.12.2006 г. и съответно Решение № Ц-010 от 30.03.2011 г., както и към момента липсва изискване, определена методика или начин за определяне на стойността на собствените нужди, залегнали в решения на КЕВР за определяне на преференциални цени на електрическата енергия от ВИ. В този смисъл въпросът е от преценката и в рамките на оперативната самостоятелност на Комисията при отчитане наличния ресурс на първичния енергиен източник, вида на технологията и инсталираната мощност, т.е. производителността на инсталацията според вида технология и използвания ресурс. Предвид изложеното, точният процент и/или съответно количеството електрическа енергия за собствени нужди, не е предмет на изрично посочване в ценовите решения за определяне на преференциални цени, но същите са вземани предвид.

Според §1, т. 6 от ДР на ЗЕВИ, енергия за собствени нужди е количеството енергия, потребявана при работата на съоръженията и инсталациите, чрез които се осъществява производството на енергия от ВИ. Следователно, всеки обект за производство на електрическа енергия от ВИ има собствени нужди, които са част от производствения процес на електрическа енергия. Енергията за собствени нужди, която се потребява при работата на съоръженията и е необходима за тяхната работа, не следва да се закупува от крайните снабдители и обществения доставчик, а да се произвежда при работен режим на тези съоръжения и инсталации, т.е. производителите използват за захранване на съоръженията и инсталациите на централите си произведената от тях електрическа енергия.

Енергията за собствени нужди за съответната група централи представлява количествата енергия за покриване на технологичните нужди на централите и е заложена като % (процент) от брутното производство на електрическа енергия от различните видове централи - фотоволтаични, вятърни, водноелектрически и от биомаса. Процентът собствени нужди е приложим спрямо съответната група производители и се определя въз основа на данните, които КЕВР събира служебно във връзка с изчисляване на инвестиционните и експлоатационни разходи на централите съобразно вида на технологията и нейните специфични технически показатели, при определяне на преференциалните цени през годините. Следователно, при отчитане на размера на собствените нужди Комисията е взела предвид данните за средногодишната продължителност на работа от БАН и съответните технически стандарти. Енергията за собствени нужди представлява част от средногодишното производство на електрическа енергия, т.е. по същността си се съдържа в него. В този смисъл данни за този компонент също се извличат от ценовите решения и съответните ценообразуващи елементи на определената преференциална цена за изкупуване на електрическа енергия от ВИ, по групи производители.

Собствените нужди на групата производители на електрическа енергия по т. 11 от Решение № Ц-010 от 30.03.2011 г., във връзка с Решение № Ц-033 от 29.12.2006 г., по преценка на КЕВР, са заложили при определяне на преференциалната цена за тази група производители в размер на 3% от средногодишното количество произведена електрическа енергия от тези централи. Следователно, тези собствени нужди са част от количествата електрическа енергия, произведена при посочената в ценовия модел към Решение № Ц-033 от 29.12.2006 г., във връзка с т. 11 от Решение № Ц-010 от 30.03.2011 г. средногодишна продължителност на работа, съответно производителност на този вид централи. Този размер на собствените нужди е в съответствие с предвидената средна годишна производителност от 1 342 kWh за 1 kWp инсталирана мощност, или 15,32% годишна ангажираност на работа и специфичните особености по отношение на режима на работа и часовата натовареност през годината за такъв тип централи, предвид основния фактор в сектора – характер на природния ресурс. Специфичният климат и климатични особености в България през годината формират рамката по отношение на работата на фотоволтаичните електрически централи в Р България, с която всеки инвеститор е запознат при инвестиране и изграждане на съоръжения от такъв тип. В същото време нивото на собствените нужди на групата централи в конкретния случай се определя за определената мощност от 0,005 MW в рамките на групата електрически централи с фотоволтаични модули до 5 kWp. В този смисъл определените 3% собствени нужди от годишното производство 6,71 MWh, или 0,20 MWh е технически параметър, пряко свързан с определената цена и представлява референтна стойност за конкретните инсталации.

В т. 11 от Решение № Ц-010 от 30.03.2011 г. на ДКЕВР е определена преференциалната цена на електрическата енергия произведена от фотоволтаични електрически централи, въз основа на подробно посочените в мотивната част на Решение № Ц-033 от 29.12.2006 г. ценообразуващите елементи, формиращи преференциалните цени на тези централи, групирани съобразно предвидените законови критерии.

Във връзка с изчисляване на цената по т. 11 от Решение № Ц-010 от 30.03.2011 г. на ДКЕВР, в размер на 760,48 лв./MWh, за изкупуване на електрическата енергия, произведена от електрически централи с фотоволтаични модули до 5 kWp, в предходните ценови решения са отразени стойностите на добавките по чл. 21, ал. 2 и ал. 3 от ЗВАЕИБ. Цената се определя в размер 80 на сто от средната продажна цена за предходната календарна година на крайните снабдителни и добавка, определена от Комисията, по критерии в зависимост от вида на първичния енергиен източник съгласно съответната наредба по чл. 36, ал. 3 от ЗЕ. Според ал. 3 на чл. 21 от ЗВАЕИБ, добавката за следващата календарна година не може да бъде по-малка от 95 на сто от стойността на добавката за предходната календарна година.

По отношение на данните, въз основа на които са преизчислени преференциалните цени на електрическа енергия, произведена от възобновяеми енергийни източници и по-конкретно за групата електрически централи с фотоволтаични модули до 5 kWp, по т. 11 от Решение № Ц-010 от 30.03.2011 г., следва да се има предвид, че преференциалната цена е образувана на база 80% от средната продажна цена за предходната календарна година и добавка в размер на 95% от добавката за предходната календарна година в утвърдените преференциални цени със съответните решения на ДКЕВР, както следва:

№	Решения на Комисията относно групата производители на електрическа енергия от ЕЦ с фотоволтаични модули до 5 kWp	мярка	Действаща цена, без ДДС	80 % от средната продажна цена, съгласно чл. 21, ал. 2 от ЗВАЕИБ	95 % от стойността на добавката, съгласно чл. 21, ал.3 от ЗВАЕИБ	Преференциална цена, без ДДС
1.	Решение № Ц-033 от 29.12.2006 г.	лв./MWh	-	67,49	714,51	782,00
2.	Решение № Ц-015 от 31.03.2008 г., в т.4	лв./MWh	782,00	54,79	727,21	782,00
3.	Решение № Ц-04 от 30.03.2009 г., в т.4	лв./MWh	782,00	64,40	758,60	823,00
4.	Решение № Ц-018 от 31.03.2010 г., в т.6	лв./MWh	823,00	72,22	720,67	792,89
5.	Решение № Ц-010 от 30.03.2011 г., в т.11	лв./MWh	792,89	75,84	684,64	760,48

С Решение № Ц-033 от 29.12.2006 г., считано от 01.01.2007 г., Комисията е определила преференциална цена на електрическата енергия, произведена от електрически централи с фотоволтаични модули до 5 kWp, в размер на **782,00** лв./MWh, формирана при основен размер 67,49 лв./MWh, представляващ 70 на сто от средната продажна цена за 2005 г. на обществените снабдителите и добавка от 714,51 лв./MWh.

С Решение № Ц-015 от 31.03.2008 г., по т. 4, считано от 01.04.2008 г., Комисията е определила преференциална цена на електрическата енергия, произведена от електрически централи с фотоволтаични модули до 5 kWp, като в мотивите на решението е посочено, че преференциалната цена на тези централи се запазва в размер на **782,00** лв./MWh, формирана при средна продажна цена на електрическата енергия за 2007 г. - 68,49 лв./MWh, или основен размер от 54,79 лв./MWh, представляващ 80 на сто от средната продажна цена на крайните снабдителите и добавка за 2008 г. в размер на 727,21 лв./MWh.

С Решение № Ц-04 от 30.03.2009 г., по т. 4, считано от 01.04.2009 г., ДКЕВР е определила преференциална цена на електрическата енергия, произведена от електрически централи с фотоволтаични модули до 5 kWp, в размер на **823,00** лв./MWh, формирана при основен размер 64,40 лв./MWh, представляващ 80 на сто от средно продажна цена за 2008 г. на крайните снабдителите и добавка от 758,60 лв./MWh.

С Решение № Ц-018 от 31.03.2010 г., по т. 6, считано от 01.04.2010 г., ДКЕВР е определила преференциална цена на електрическата енергия, произведена от електрически централи с фотоволтаични модули до 5 kWp, в размер на **792,89** лв./MWh, формирана при основен размер 72,22 лв./MWh, представляващ 80 на сто от средно продажна цена за 2009 г. на крайните снабдителите и добавка от 720,67 лв./MWh.

С Решение № Ц-010 от 30.03.2011 г., по т. 11, считано от 01.04.2011 г., ДКЕВР е определила преференциална цена на електрическата енергия, произведена от електрически

централи с фотоволтаични модули до 5 kWp, в размер на **760,48** лв./MWh, формирана при основен размер 75,84 лв./MWh, представляващ 80 на сто от средно продажна цена за 2010 г. на крайните снабдители и добавка от 684,64 лв./MWh.

Изчисленията на преференциалната цена на електрическата енергия, произведена от електрически централи с фотоволтаични модули до 5 kWp, отразяват структурата и ценообразуващите елементи на ценовия модел съгласно Решение № Ц-033 от 29.12.2006 г. на ДКЕВР, при първоначално определена преференциална цена в размер на **782,00** лв./MWh, и всички извършени преизчисления на цената на електрическата енергия с горепосочените добавки във всяко от гореситираните последващи ценови решения. Прегледът на техническите и икономическите параметри при определянето на цената на електрическата енергия за горепосочената група централи по т. 11 от Решение № Ц-010 от 30.03.2010 г., във връзка с Решение № Ц-033 от 29.12.2006 г., е представен в следната таблица:

№	Показатели	Мярка	През първата година - 2007 г.	общо за периода на изкупуване
1	НЕТНА ЕЛЕКТРИЧЕСКА ЕНЕРГИЯ	MWh	6,51	151,06
2	ОБЩО РАЗХОДИ	хил.лв.	1,98	53,34
	за експлоатационни	хил.лв.	0,02	4,44
	за амортизации	хил.лв.	1,96	48,90
3	ВЪЗВРЪЩАЕМОСТ	хил.лв.	3,62	45,34
4	НЕОБХОДИМИ ГОДИШНИ ПРИХОДИ	хил.лв.	5,60	98,68
5	NPV НА КОЛИЧЕСТВАТА	7,72%	6,51	70,57
6	NPV НА ПРИХОДИТЕ		5,60	55,18
	NPV НА експлоатационните		0,02	1,85
	NPV НА амортизацията		1,96	24,39
	NPV НА възвръщаемостта		3,62	28,94
7	ЦЕНА	лв./MWh	782,00	782,00

Видно от горното, преференциалната цена за групата електрически централи с фотоволтаични модули до 5 kWp, е формирана при размер на необходимите годишни приходи, който покрива всички разходи, необходими за производството на заложените количества нетна електрическа енергия, които от своя страна представляват произведение на пълните ефективни часове на работа и мощността на съответната централа, с приспаднати собствени нужди.

Заложените стойности в ценовия модел през първата година отразяват нетна електрическа енергия в размер на 6,51 MWh при собствени нужди в размер на 3%, или 0,20 MWh, без отчитане деградацията на соларните панели през годините. Общо за периода на изкупуване на електрическата енергия, произведена от групата електрически централи с фотоволтаични модули до 5 kWp, количествата електрическа енергия са в общ размер на 151,06 MWh, като отразяват деградацията на соларните панели. Поради това, преференциалната цена от 782,00 лв./MWh е формирана като резултат от дисконтирани необходими годишни приходи в размер на 55,18 хил. лв., разделени на дисконтираното нетно количество електрическа енергия за целия период на задължително изкупуване в размер на 70,57 MWh, изчислени при норма на възвръщаемост в размер на 7,72%.

Въз основа на горното и при прилагане на начина за установяване на НСП по §1, т. 29 от ДР на ЗЕВИ, НСП за групата електрически централи с фотоволтаични модули до 5

kWp, по т. 11 от Решение № Ц-010 от 30.03.2011 г. на ДКЕВР – 760,48 лв./MWh, във връзка с Решение № Ц-033 от 29.12.2006 г. - 782,00 лв./MWh, се изчислява, както следва:

- **0,005 MW** - инсталирана мощност на фотоволтаична централа, намираща се в групата електрически централи с фотоволтаични модули до 5 kWp;
- **1 342 часа** - продължителност от време на номинална работа на инсталацията;
- **15,32% = 1 342 часа/8 760 часа** - коефициент на ангажираност;
- **6,71 MWh = 0,005 MW*8 760*15,32%** – брутно произведена електрическа енергия за година - Ебр;
- **3,00%** - електрическа енергия за собствени нужди за година;
- **0,20 MWh = 6,71 MWh*3,00%** - електрическа енергия за собствени нужди за година;
- **6,51 MWh = 6,71 MWh – 0,20 MWh** - нетна електрическа енергия за година;
- **1 302 kWh = 6,51 MWh/0,005 MW** - нетно специфично производство.

В тази връзка и след преглед на ценообразуващите елементи, въз основа на които е определена преференциалната цена за групата електрически централи с фотоволтаични модули до 5 kWp по т. 11 от Решение № Ц-010 от 30.03.2011 г. на ДКЕВР – 760,48 лв./MWh, без ДДС, във връзка с Решение № Ц-033 от 29.12.2006 г., КЕВР установи нетно специфично производство на електрическа енергия в размер на 1 302 kWh, при средногодишна производителност на работа 6,71 MWh при номинална мощност и след приспаднати собствени нужди в размер на 3% или 0,20 MWh.

Горното се потвърждава от ценообразуващите елементи и съответните им изходни данни, които по аргументите, изложени по-горе, са с единствени конкретни стойности, които се онагледяват от изчислителния ценови модел към групата електрически централи с фотоволтаични модули до 5 kWp от Решение № Ц-033 от 29.12.2006 г., във връзка с т. 11 от Решение № Ц-010 от 30.03.2011 г. Преференциалната цена от 760,48 лв./MWh при първоначално определена преференциална цена 782,00 лв./MWh, е определена за инсталирана мощност 0,005 MW, при средногодишна продължителност на работа в размер 1 342 часа, или годишна ангажираност 15,32 %, при размер собствени нужди – 3% или 0,20 MWh от брутното годишно производство 6,71 MWh.

Установеното нетно специфично количество електрическа енергия, т.е нетното производство от 1 kWp инсталирана мощност в размер на 1 302 kWh е взето предвид при определяне на преференциалната цена, отнасяща се за групата електрически централи с фотоволтаични модули до 5 kWp от Решение № Ц-033 от 29.12.2006 г., във връзка с т. 11 от Решение № Ц-010 от 30.03.2011 г., която покрива разходите за изграждането и оперирането на централите с тази технология и осигурява заложената в решението възвръщаемост. Стойността на НСП позволява на съответния производител от тази група производители на електрическа енергия от ВИ да формира такъв размер необходими годишни приходи, при който да се обезпечат всички разходи, нужни за покриване на произведените количества нетна електрическа енергия, които от своя страна представляват произведение на пълните ефективни часове на работа и мощността на съответната централа, с приспаднати собствените нужди.

Установеният размер на НСП на база на определената преференциална цена за групата електрически централи с фотоволтаични модули до 5 kWp по Решение № Ц-033 от 29.12.2006 г., във връзка с т. 11 от Решение № Ц-010 от 30.03.2011 г. не променя, нито намалява утвърдените с ценовото решение приходи, необходими на съответното енергийно дружество, попадащо в тази група производители, за покриване на разходите му, включително инвестиционните, както и за осигуряване на нормата на възвръщаемост, определена в ценовото решение на Комисията. При реалното прилагане на определените от Комисията

преференциални цени всеки инвеститор има възможност да постигне различна доходност в зависимост от индивидуалното управление на инвестиционния проект.

Предвид гореизложеното и на основание § 17 от Преходните и заключителни разпоредби на Закона за изменение и допълнение на Закона за енергетиката (обн. ДВ, бр. 56 от 2015 г.), във връзка с чл. 31, ал. 5, т. 1 от Закона за енергията от възобновяеми източници и § 1, т. 29 от Допълнителните разпоредби на Закона за енергията от възобновяеми източници, и чл. 173, ал. 2 от Административнопроцесуалния кодекс, във връзка с Решение № 4247 от 21.06.2018 г. на Административен съд София – град по адм. дело № 8974 по описа за 2015 г., оставено в сила с Решение № 2610 от 21.02.2019 г. на Върховния административен съд по адм. дело № 12354 по описа за 2018 г.

КОМИСИЯТА ЗА ЕНЕРГИЙНО И ВОДНО РЕГУЛИРАНЕ

РЕШИ:

Установява, считано от 31.07.2015 г., нетно специфично производство на електрическа енергия в размер на 1 302 kWh, въз основа на което в Решение № Ц-010 от 30.03.2011 г. на ДКЕВР, в частта по т. 11, е определена преференциална цена в размер на 760,48 лв./MWh за електрически централи с фотоволтаични модули до 5 kWp.

Решението подлежи на обжалване пред Административен съд София – град в 14 (четирнадесет) дневен срок.

ЗА ПРЕДСЕДАТЕЛ:
ВЛАДКО ВЛАДИМИРОВ
(Съгл. Заповед № 3-ОХ-14 от 23.03.2021г.)

ГЛАВЕН СЕКРЕТАР:
РОСИЦА ТОТКОВА